

Informationsbrev: till tillverkare, importörer och
distributörer av fasta vägmärken

Marknadskontroll av fasta vägmärken

Boverket påbörjar under hösten 2016 marknadskontroll av fasta vägmärken som omfattas av följande harmoniserade standard:

**SS-EN 12899-1:2007 Vägutrustning - Permanenta vägmärken
– Del 1: Fasta vägmärken**

Boverket är ansvarig myndighet för marknadskontroll av byggprodukter i Sverige. Marknadskontrollen avser fasta vägmärken och kommer att göras hos ett urval av tillverkare, importörer och distributörer.¹ Marknadskontrollen kommer att omfatta dokumentationskontroll och eventuell provning. Marknadskontrollen ger också Boverket tillfälle att ge information och vägledning om prestandadeklARATIONER, CE-märkning och byggproduktförordningen.²

Bakgrund

Boverkets marknadskontroll av byggprodukter ska hjälpa företagen att följa de regler som finns. De brister som hittas kan till exempel vara formfel i medföljande dokument, men även att produktens faktiska egenskaper inte motsvarar det som redovisats i prestandadeklarationen. Om Boverket hittar brister ska företaget avhjälpa felen. Är bristerna allvarliga kan de leda till förbud mot försäljning av produkten.

¹ För vägledning om vilken roll du har, gå gärna in på:

<http://www.boverket.se/sv/byggande/byggprodukter/ce-markning/informationsmaterial/vilket-ansvar-har-jag/>

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EEG.

Boverket kontrollerar bara produkter som finns på marknaden till försäljning. Kontrollen ersätter alltså inte den kontroll som tillverkare och eventuellt tredjepartsorgan ska utföra under tillverkningen av byggprodukterna.

Byggproduktförordningen

I korthet innebär byggproduktförordningen ett gemensamt sätt för att bedöma och beskriva byggprodukters egenskaper. Metoder och kriterier för bedömning och provning av produkters väsentliga egenskaper finns i olika, för produkten specifika, harmoniserade standarder.

Byggprodukter som omfattas av en harmoniserad standard ska ha en prestandadeklaration, vara CE-märkta samt åtföljas av bruksanvisning och säkerhetsföreskrifter för att få säljas inom unionsmarknaden.³ För produkter som säljs i Sverige måste prestandadeklarationen och eventuella bruksanvisningar och säkerhetsföreskrifter vara på svenska.

De olika aktörernas ansvar

Tillverkaren har ansvaret för att produktens prestanda överensstämmer med vad som framgår av prestandadeklarationen. Tillverkaren ska som grund för produktens prestandadeklaration upprätta relevant teknisk dokumentation. Standarden för fasta vägmärken omfattas av system 1 för bedömning och fortlöpande kontroll av prestanda, vilket innebär att tillverkaren måste vända sig till ett för standarden anmält organ och få ett intyg om produktens prestanda.

Prestandadeklarationen ska till både form och innehåll utformas i enlighet med bilaga III till byggproduktförordningen.⁴ Produkten ska CE-märkas innan den släpps ut på marknaden.

Distributören och importören är ansvarig för att säkerställa att vissa dokument och information följer med produkten, men kan inte själv upprätta dokumenten. Dessa aktörer har därför ett ansvar att vid mottagandet kontrollera och säkerställa att produkten uppfyller byggproduktförordningens krav.

Finns det skäl att tro att produktens prestanda inte överensstämmer med vad som framgår av prestandadeklarationen och CE-märkningen, eller att tillverkningskontrollen eller bedömningen av produktens egenskaper inte är gjorda i enlighet med den harmoniserade standarden ska:

- tillverkaren omedelbart korrigerar bristerna och, om så är lämpligt, dra tillbaka eller återkalla produkttypen
- importören vidta åtgärder för att bristerna korrigeras och, om så är lämpligt, dra tillbaka eller återkalla produkttypen
- distributören försäkra sig om att korrigerande åtgärder vidtas eller dra tillbaka eller återkalla produkttypen

³ Med unionsmarknaden avses EU, EES samt Schweiz och Turkiet.

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0574&from=SV>

Så går marknadskontrollen till

Boverket kontaktar ett antal berörda företag och begär in dokumentation. Produkter kommer att köpas in för provning och vissa företag kommer eventuellt även att besökas. Om vi bokar in ett besök hos ert företag är det viktigt att vi från Boverket får möjlighet att träffa den eller de som ansvarar för prestandadeklarationer, CE-märkningen och tillverkningskontrollen.

Vilken dokumentation Boverket begär in beror på vilken typ av aktör ert företag är:

- Om ni säljer fasta vägmärken under eget namn eller varumärke är ni tillverkare enligt byggproduktförordningen.
- Om ni köper fasta vägmärken från en aktör inom Europa⁵ och säljer vidare dem under det ursprungliga varumärket är ni distributör.
- Om ni importerar fasta vägmärken från ett tredjeland⁶ och säljer vidare dem under det ursprungliga varumärket är ni importör.

Dokumentation som begärs in

Boverket begär in följande dokumentation från samtliga aktörer som valts ut:

- en kopia av prestandadeklaration
- CE-märkning (en kopia eller ett foto)
- eventuell bruksanvisning

Från tillverkaren begär vi även in:

- intyg (certifikat) från ett anmält organ om kontinuitet av byggproduktens prestanda
- dokumentation som visar tillverkarens bestämning av produkttyp (inledande typprovning) och, om ni har använt annan teknisk dokumentation för bestämning av vissa egenskaper för produkten (t.ex. ETA), vill vi att ni bifogar även detta dokument.

Från importören begär vi även in dokumentation som visar att:

- tillverkarens namn och adress finns på produkten samt att produkten bär en beteckning som gör att den enskilda produkten går att identifiera och spåra
- importörens namn eller registrerade varumärke och adress också finns på produkten

⁵ Här avses EU, EES, Schweiz och Turkiet

⁶ Land utanför EU, EES, Schweiz och Turkiet

- en kopia av tillverkarens intyg (certifikat) från ett anmält organ om kontinuitet av byggproduktens prestanda

Från distributören begär vi även in dokumentation som visar att:

- tillverkarens namn och adress och, när så är relevant, importörens namn och adress finns på produkten samt att produkten bär en beteckning som gör att den enskilda produkten går att identifiera och spåra

Provning av fasta vägmärken

Boverket kommer att köpa in och låta prova ett antal fasta vägmärken hos ett oberoende provningslaboratorium. Syftet med provningen är att kontrollera att produkternas faktiska prestanda stämmer överens med uppgifterna i prestandadeklarationen.

Vad händer efter kontrollen?

Boverket kommer att vid behov begära rättelse. Sker inte rättelse efter begäran kan Boverket besluta om föreläggande om rättelse. Ett sådant föreläggande kan förenas med vite. Föreläggande förenat med vite kan bli aktuellt även i fall när endast formella brister förekommer, såsom avsaknad av eller felaktig prestandadeklaration eller CE-märkning. Beroende på bristernas karaktär kan även försäljningsförbud och/eller återkallelse av produkten bli aktuellt. I allvarliga fall kan Boverket vidta tvingande åtgärder utan att först begära rättelse.

Byggsanktionsavgift kan utkrävas för produkter som saknar prestandadeklaration när sådan krävs enligt byggproduktförordningen.

Överträdelse av bestämmelserna om CE-märkning kan leda till böter.

Vid frågor:

Är det något som är oklart eller har du frågor går det att kontakta Boverket via

marknadskontroll@boverket.se

ange dnr 951/2016

Mer information:

Boverkets broschyr om prestandadeklarationer och CE-märkning: <http://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2013/ce-dig-for.pdf>

Mer information om prestandadeklaration, CE-märkning och marknadskontroll: <http://www.boverket.se/ce>